

IO3 Mokymų programa

Švietimo institutas
Dublino miesto universitetas /
Dublin City University

Turinys

1 dalis: Kontekstas	2
Įvadas	3
Programos tikslas	3
Programos trukmė	3
Programos apžvalga	3
Tiksliniai dalyviai	4
Programos tikslas ir uždaviniai	5
Bendri rezultatai	5
Rezultatai	5
Individuali bendrųjų gebėjimų / poreikių analizė	5
Kaip prisijungti prie programos	5
Orientacinis turinys	6
Į besimokantįjį orientuotas požiūris	6
Vertinimas	6
Vertinimo veiksmai	7
Diferenciacija	7
E-aplankas/ skaitmeninis aplankas	9
Įsivertinimo pratimai / reflekyvi veikla	10
Rašytiniai straipsniai	11
Powerpoint	11
Savarankiškas mokymasis	11
Strategijos ir veiklos	11
Siūloma modulių struktūra	12
Besimokančiųjų bendruomenė	12
2 dalis: Modulio tikslai ir rezultatai	14
Pradinė veikla	14
SKAITMENINĖ KOMPETENCIJA	
1 dalis: IKT pagrindai ir privatumas internete	14
2 dalis: Informacijos iš interneto vertinimas	15
3 dalis. Internetinė tapatybė ir tinklaveika	16
INICIATYVA IR VERSLUMAS	
1 dalis: Asmeninių tikslų nustatymas ir siekimas	17
2 dalis: Galimybių atpažinimas ir realizavimas	18
3 dalis: Darbas komandoje	18
SOCIALINĖ IR PILIETINĖ KOMPETENCIJA	
Unit 1: Efektyvus bendravimas	20
Unit 2: Profesionali išvaizda ir elgesys	21
Unit 3: Atsiliepimai, kritika ir konfliktų valdymas	22
KILTŪRINIS SĄMONINGUMAS	
1 dalis: Supratimo apie kultūrinius skirtumus stiprinimas	25
2 dalis: Pagarba ir kultūrinei įvairovei darbo vietoje	26

Kontekstas

2006 m. Europos mokymosi visą gyvenimą bendrųjų kompetencijų orientaciniai metmenys apibrėžia aštuonias pagrindines kompetencijas: bendravimas gimtąja kalba; bendravimas užsienio kalbomis; matematinė kompetencija ir pagrindinės mokslo ir technologijos kompetencijos; skaitmeninė kompetencija; mokymasis mokytis; socialinė ir pilietinė kompetencijos; iniciatyvos jausmas ir verslumas; ir kultūrinis sąmoningumas bei raiška (2018, p. 5).

“TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl pagrindinių mokymosi visą gyvenimą kompetencijų (2018 m.) naujausiuose pasiūlymuose pabrėžiamas visuomenės poreikis investuoti į bendruosius gebėjimus:

“...Investicijos į bendruosius gebėjimus tapo aktualesnės nei bet kada anksčiau. Aukštos kokybės švietimas, įskaitant neformalią veiklą ir platų požiūrį į kompetencijų ugdymą, pagerina bendrųjų gebėjimų pasiekimų lygį“ (2018, p. 14). Taip pat pabrėžiama „...asmeninių ir tarpasmeninių įgūdžių, kurie kartais vadinami „gyvenimo“, „socialiniais-emociniais“ arba „bendrąsiais“ įgūdžiais, svarbą, nes jie padeda žmonėms reaguoti į neapibrėžtumą ir pokyčius“. (ibid, p.9).

Pasiūlyme (2018 m.) dar kartą pabrėžiama, kad pagrindinės mokymosi visą gyvenimą kompetencijos apima: skaitmeninę kompetenciją; kalbas; STEM dalykus, kurie apima kritinį mąstymą, problemų sprendimą ir įvairius mąstymo būdus; raštingumą; kultūrinį sąmoningumą ir raišką; verslumą; pilietines kompetencijas, susijusias su aktyviu pilietiškumu, tvarios kultūros ir visuomenės, kuri remiasi demokratinėmis vertybėmis ir žmogaus teisėmis, kūrimą; asmenines, socialines ir mokymosi kompetencijas, ugdančias savimone, fizinį, psichinį ir tarpasmeninį mokymąsi, įskaitant perkeliamuosius gebėjimus, tokius kaip atsparumas. Projektuojant šią programą taip pat buvo atsižvelgiama į rekomendacijas, pateiktas reaguojant į Europos suaugusiųjų švietimo asociacijos pasiūlymą, kuris iš esmės pritaria pasiūlymui, tačiau pabrėžia sveikatos raštingumo poreikį įgyjant pagrindines žinias ir sveikatos bei sveikatos priežiūros paslaugas. kaip žinojimas, kaip prie jų prieiti. EAEA taip pat siūlo, kad iš asmenų negali būti tikimasi sugebėti „būti atspariems ir susidoroti su netikrumu bei stresu“, jei nesudaromos sąlygos švietimui ir mokymuisi, kuriantiems „palaikančią ir įtraukiančią aplinką“, leidžiančią asmeniui susitvarkyti savo sveikatą ir gerovę. (EAEA, 2018 m.)

Svarbiausi šios programos šaltiniai yra: Europos Tarybos DEMOKRATINĖS KULTŪROS KOMPETENCIJOS „Gyvenimas kartu būnant lygiaverčiais kultūrų įvairovės pilnose demokratinėse visuomenėse“ (2016 m.); „EntreComp: Verslumo kompetencijos programa“ (2016 m.); bei „Digital Competence Framework 2.0“.

Įvadas

Ši mokymo programa buvo parengta įgyvendinant „Erasmus +“ projektą ICARO. Tai pateiks integruotą minkštųjų įgūdžių modulių rinkinį besimokantiems suaugusiesiems. Programos struktūrą informavo „Tarpvalstybinė ataskaita apie akredituotus suaugusiųjų besimokančių asmenų įgūdžių ugdymo programas / programas“ ir aukščiau paminėti Europos Komisijos dokumentai ir sistemos.

Programos tikslas

ICARO bendrųjų gebėjimų suaugusiesiems besimokantiems mokymo programa siekiama suteikti besimokantiems informacijos, žinių ir įgūdžių, kad būtų padidintos jų galimybės įsidařbinti. Baigęs mokymo programą, besimokantysis įgis kompoetencijų ir įgūdžių, kurie pagerins jo galimybes susirasti darbą ir išlikti darbo rinkioje. Programa buvo parengta pagal ES dokumentą „Pagrindinės mokymosi visą gyvenimą kompetencijos“. Iš esmės ugdymo programa ir atskiri moduliai bei jų temos yra skirtos „pagilinti asmeninius ir tarpasmeninius gebėjimus, kurie kartais vadinami „gebėjimais gyvenimui“, „socialiniais ir emociniais“ ar „bendrąisiais“ gebėjimais, nes jie padeda asmenims reaguoti į neapibrėžtumą ir pokyčius“ (2018, p. 9)

Kaip išsamiai aprašyta 2018 m. ES pasiūlyme, mokymo programa taip pat siekiama „pabrėžti pilietinę kompetenciją bei pilietiškumo, bendrų vertybių ir žmogaus teisių vaidmenį... stiprinti žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir tarpkultūrinius gebėjimus; išryškinti kūrybiškumą, gebėjimą planuoti ir valdyti procesus bei kovoti su rizika, atsižvelgiant į pagrįstų sprendimų priėmimą, nes šie gebėjimai yra esminiai verslumo kompetencijos aspektai“ (2018, p. 10).

Programos trukmė

Numatoma, kad kurso trukmė turėtų būti 120 valandų ir kursas būtų organizuojamas per nuotolinio mokymosi platformą, pvz. Moodle. Programa pateikiama per 12 dalių pagal keturias temas/modulius. Kiekviena tema / modulis turi 3 dalis. Numatyta kiekvieno modulio / temos mokymosi trukmė - 30 valandų, kiekvienai daliai skiriant po 10 valandų mokymosi. Nuotolinę programą atitinkamai papildys seminarų / sesijų ciklas (40 valandų). Kurso mišraus formato santykis priklauso nuo to, kaip dėstytojas įvertina besimokančiųjų poreikius ir išsilavinimo lygį. Kurso dalių struktūra palengvina dėstytojo prieigą prie medžiagos ir jos naudojimą, atsižvelgiant į besimokančiojo lygį ir poreikius. Kurso dalių struktūra taip pat palengvina besimokančiojo mokymąsi, studijuojant medžiagą savarankiškai.

Programos apžvalga

Ši programa pristatoma kaip 12 dalių pagal keturias temas: skaitmeninė kompetencija, iniciatyvos jausmas ir verslumas, socialinė ir pilietinė kompetencija bei kultūrinis sąmoningumas. 12 dalių neapsiriboja nuosekliu, tiesiniu prieigos režimu. Kiekvienas teminis modulis yra suprojektuotas taip, kad jį būtų galima naudoti atskirai, susidėlioiant jį iš turinio

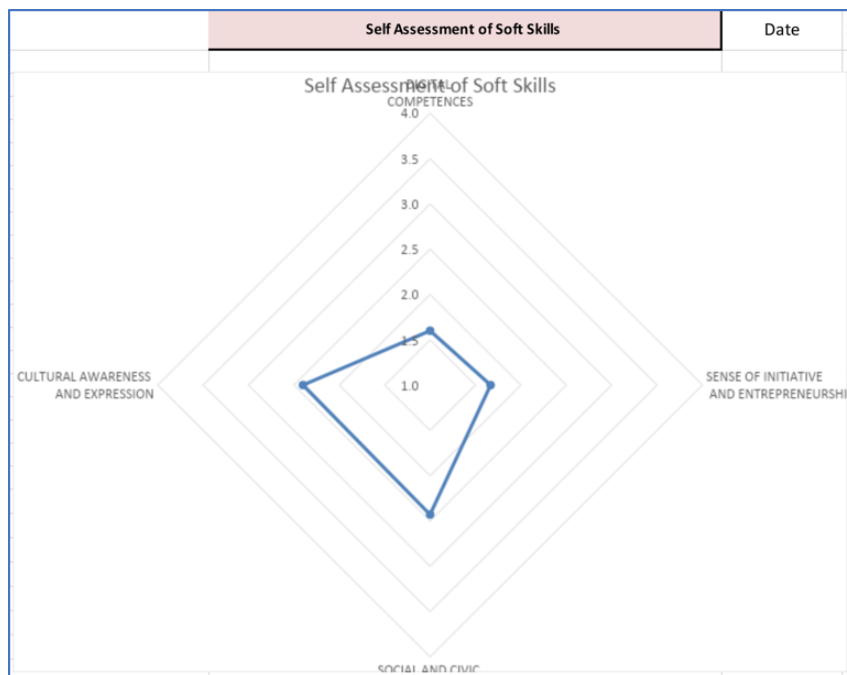
temų, veiklų, įsivertinimo ir priemonių, kurios naudojamos individualiai ir grupėse. Moduliai yra tarpusavyje integruoti, kad būtų suformuotas darnus kompetencijų rinkinys, suteikiantis besimokančiajam gebėjimus ir žinias, reikalingas vertinti ir pristatyti savo gebėjimus potencialiam darbdaviui.

Completion of module outcomes should provide the learner with a set of assessments and outputs that provide evidence as to the knowledge, skills and attitudes of the learner, building to a portfolio of applied knowledge and competence.

Baigęs mokymų programą, besimokantysis turėtų atlikti įsivertinimo testą ir pateikti vertinimų rezultatus, kurie įrodytų besimokančiojo bendrųjų kompetencijų lygį – atitinkamas žinias ir gebėjimus.

Tiksliniai dalyviai

Kursas skirtas bedarbiams besimokantiems nuo 18 iki 50 metų, ieškantiems darbo. Numatoma, kad kiekvienas besimokantysis kursų pradžioje atliks bendrųjų gebėjimų įsivertinimą, naudodamas projekto metu sukurtą SSA įrankį su dėstytojo pagalba arba be jos, kad išsiaiškintų, kokios yra jo stipriosios pusės ir kokius bendruosius įgūdžius jiems reiktų patobulinti. Kiekvienas besimokantysis atliks bendrųjų gebėjimų įsivertinimo testą, kuris vaizdingai parodys jų stipriąsias puses ir tolesnio mokymo poreikius. Rezultate bus pateikta dalyvio gebėjimų vaizdinė iliustracija - voratinklio schema (žr. 1 pav. SSA schema žemiau). Besimokantysis gali pasirinkti modulius, kurie jam yra tinkamiausi atsižvelgiant į atliktą poreikių analizę. E-mokymo programoje bus pateiktas temų turinys, ir besimokantysis galės pasirinkti studijuoti jam aktualiausias temas.

Pav. 1: SSA Diagrama - ICARO bendrųjų gebėjimų įsivertinimo rezultatų iliustracija – voratinklio schema.

Programos tikslas ir uždaviniai

Bendri rezultatai

Atlikę gebėjimų įsivertinimą pagal ICARO sukurtą metodiką, besimokantieji susidarys aiškų vaizdą apie savo kompetencijas ir gebėjimus. Kiekvieno modulio pradžioje besimokantieji atliks savo žinių atitinkama tema pasitikrinimą, kad būtų galima mokymosi pabaigoje matyti, ko išmokta.

Rezultatai

Kai kurių ar visų programos modulių baigimas besimokančiajam suteiks profesinių kompetencijų rinkinį, kuris padidins įsidarbinimo galimybes ir padidins žinias apie darbo vietos standartus bei darbdavių reikalavimus. Rezultate dalyvis pademonstruos geresnį kultūrų įvairovės vertės darbo vietoje supratimą, geresnes verslumo savybes ir kompetencijas bei patobulintus tarpasmeninius ir asmeninius gebėjimus. Besimokantysis taip pat demonstruos gilesnį savęs suvokimą ir savirefleksijos įgūdžius, bei teigiamas nuostatas savęs ir įsidarbinimo atžvilgiu.

Individuali bendrųjų gebėjimų / poreikių analizė

Reikia atkreipti dėmesį į besimokančiojo individualią situaciją ir ugdymo patirtį bei pasiekimus. Dėstytojas turėtų įtraukti poreikių analizės veiklą prieš kiekvieną programos modulį. Tai gali būti savirefleksinės veiklos ir (arba) dalyvių grupės diskusijos, kuriose užduodama keletas klausimų, susijusių su besimokančiojo patirtimi ir/arba žiniomis numatyta mokymosi tema. Ši veikla turėtų vykti modulio studijų pradžioje ir būti papildyta apibendrinančiąja veikla modulio studijų pabaigoje. Ši veikla papildys išankstinį bendrųjų gebėjimų vertinimą, atliktą prieš pradedant e-kurso studijas.

Kaip prisijungti prie programos

Keturis modulius, kuriuose iš viso yra 12 dalių, bus galima pasiekti naudojantis „Moodle“ internetine mokymosi platforma. Martin Dougiamas sukūrė „Moodle“, atvirosios prieigos mokymosi platformą, savo daktaro disertacijoje, rengtoje Curtino universitete. 2002 m. išleista „Moodle“ 1.0 versija (<https://moodle.com/about/>).

Norint prisijungti prie „Moodle“, ICARO platformoje kiekvienam besimokančiajam ir dėstytojui reikės prisijungimo vardo ir slaptažodžio. Dėstytojams „Moodle“ suteikia galimybę įkelti turinį ir pateikti vertinimus, vykdyti interaktyvius forumus, diskusijas bei naudoti klasifikavimo įrankius. Besimokančiajam „Moodle“ suteikia prieigą prie vaizdinio, rašytinio, garso ir internetinio turinio bet kuriuo besimokančiajam patogiu metu; užduotis galima atlikti individualiu tempu ir pateikti įvertinimui per platformą. „Moodle“ taip pat leidžia dėstytojui peržiūrėti kiekvieno besimokančiojo veiklą mokymosi platformoje. Daugiau informacijos apie tai, kaip naudotis platforma ir pasiekti turinį, pateikta ICARO mokymų vadove.

Orientacinis turinys

Orientacinis turinys pateikiamas siekiant padėti dėstytojui valdyti turinio ir veiklų galimybes bei užtikrinti, kad tema būtų studijuojama įgyjant esmines žinias ir atliekant seminarų darbus. Dėstytojas skatinamas būti kūrybingu ir lanksčiu, atsižvelgiant į besimokančiojo poreikius ir pasirengimą mokytis.

Į besimokantįjį orientuotas požiūris

Programa sumodeliuota taip, kad skatintų į studentą orientuotą požiūrį, atsižvelgiant į mokymosi stilių įvairovę (Kolb, 1984), intelekto tipą (Gardner, 1983), mokymosi teorijas - Bruner (1961) mokymąsi atrandant, Bandura (1986). socialinio pažinimo teoriją, kurios taikomos pedagoginiuose ir andragoginiuose mokymo metoduose. ICARO programoje besimokančiojo veikla ir vertinimai susiję su jo situacija ir poreikiais. Laikomasi svarbiausių andragogikos principų (Knowles, 1973):

- Suaugusieji turi būti įtraukti į jų mokymosi planavimą ir vertinimą.
- Patirtis (įskaitant klaidas) sudaro mokymosi veiklos pagrindą.
- Suaugusieji labiausiai domisi mokymusi tų dalykų, kurie tiesiogiai susijusę su jų darbu ar asmeniniu gyvenimu.
- Suaugusiųjų mokymasis labiau orientuotas į problemas, o ne į turinį.

Dėstytojai raginami planuoti ir taikyti įvairiausias mokymo strategijas, pvz. grupinio darbo ir mokymosi vienas iš kito metodikas bei pažangias vertinimo priemones. Sveikintinas pažangių technologijų, programinių bei internetinių priemonių naudojimas mokymosi procese.

Vertinimas

Vertinimas turėtų būti atliekamas naudojant įvairias priemones ir metodus, kurie ne tik vertina, bet ir skatina mokymąsi. Mokymosi vertinimas yra „aktyvus socialinis procesas, kuriame individas mato prasmę ir kuris geriausiai atliekamas, kai integruojama besimokančiojo patirtis (Stobart, 2008: 150)“. 1989 m. Sadleris ir Stigginsas ir kt., 2007 m. apibūdino pagrindinius efektyvaus mokymosi elementus: siekiamo tikslo žinojimas, supratimas, kokia tavo reali situacija siekiant tikslo, ir numatymas, kaip panaikinti atotrūkį tarp tikslo ir situacijos (McSweeny, 2012: 6).

Stiggins ir kiti sukūrė „septynias mokymosi vertinimo strategijas“ - praktikams skirtą orientyrą, kuriame pabrėžiami trys besimokančiajam svarbūs klausimai: Kur aš einu? Kur esu dabar? Kaip galiu užpildyti spragą? (žr.2 pav.)

Where am I going?

1. Provide a clear and understandable vision of the learning target.
2. Use examples and models of strong and weak work.

Where am I now?

3. Offer regular descriptive feedback.
4. Teach learners to self-assess and set goals.

How can I close the gap?

5. Design lessons to focus on one aspect of quality at a time.
6. Teach learners focused revision.
7. Engage learners in self-reflection, and let them keep track of and share their learning.

Pav 2: Septynios vertinimo mokymuisi (AFL) strategijos, Stiggins et al. (2007:42) IN McSweeney (2012:21).

Vertinimo veiksmi

Vertintojas privalo suprojektuoti ir pasiūlyti vertinimo užduotis kiekvienam siekiamam mokymosi rezultatui. Besimokančiajam turi būti suteikta galimybė pateikti pavyzdžių, pagrindžiančių jo mokymosi pasiekimus. Dėstytojas turėtų projektuoti vertinimą taip, kad besimokantysis galėtų naudoti įvairias informacines priemones pateikiant vertinimo pagrįstumo įrodymus.

Formuojantis vertinimas turėtų būti pateiktas kiekvieno teminio modulio pabaigoje, kad būtų užtikrinta, jog mokymosi rezultatai buvo pasiekti. Dėstytojas gali taikyti vieną ar daugiau vertinimų ar atitinkamų veiklų, kad nustatytų, ar mokymosi rezultatai buvo pasiekti. Dėstytojas taip pat gali naudoti vieną vertinimo įrankį, pavyzdžiui, pristatymą ar vaizdo įrašo sukūrimą, kad įvertintų tam tikrą mokymosi rezultatą. Įvertinimai turėtų atitikti besimokančiojo mokymosi rezultatus ir išsilavinimo lygį. Visos instrukcijos besimokančiajam turi būti aiškiai pateiktos vertinimo aprašymuose.

Diferenciacija

Mokymo programa atitinka Airijos QQI kvalifikacijų sistemos 4 lygio paskirtį. Nacionalinė 4 lygio kvalifikacijų sąranga suteikia besimokantiems galimybę išsiugdyti įvairius įgūdžius, kurie yra profesiskai specifiniai ir reikalauja bendro teorinio supratimo. Jie įgalina dirbti savarankiskai, pagal bendras taisykles (NQAI, 2009, p. 26). Airijos 4 lygio pažymėjimas atitinka Europos kvalifikacijų sąrangos 3 lygį.

Vizualinis	Audialinis	Verbalinis (Skaitymo/Rašymo)	Kinestetinis
Charts, cartoons, maps, posters, drawing	Skaitmeniniai ir kitokie garso įrašai	Informacinė medžiaga	Kompiuteriai ir informacinės technologijos
Demonstracijos	Grupinės ir porų diskusijos	Aprašymai ir instrukcijos	Įranga ir medžiagos
Dalomoji medžiaga	Kviesiniai pranešėjai / Ted Talks	Padalomoji	Žaidimai
Pristatymai / vaizdo įrašai ar filmų klipai		Žurnalai	Modeliai
Paveikslėliai / nuotraukos		Laikraščiai	Praktinės, veikla grįstos užduotys
Infografika		Vadovėliai	Vaidmenų žaidimai
Minčių žemėlapiai / vorų diagramos / žodžių debesys		Darbalapiai	Tikrojo pasaulio medžiagos

Table 1: Mokymosi stilių atitinkančių priemonių pavyzdžiai (Gravells, 2017: 295)

Diferencijuojant reikėtų atsižvelgti į tris besimokančiojo situacijos niansus: pasirengimą mokytis, jo poreikius ir pomėgius. Besimokantysis taip pat gali būti pakviestas užpildyti klausimyną jo mokymosi stiliui nustatyti, pvz., VARK, tinklalapyje www.vark-learn.com. Galima daryti prielaidą, kad dauguma besimokančiųjų renkasi mokymosi stilių, kurio jie galbūt nežino. Žemiau esančioje lentelėje siūlomi keli būdai, kaip atliepti šiuos skirtingus mokymosi stilius, naudojant atitinkamas priemones ar veiklas:

Diferencijavimas taip pat gali būti užtikrinamas naudojant vieną arba visus septynis skirtingus metodus:

Užduotis: nustatykite skirtingas užduotis skirtingiems, kur užduotys eitų viena po kitos sunkėjimo tvarka.

Grupavimas: besimokantiems grupėje, paskirstykite užduotis pagal jų gebėjimus ir patirtį, kad kiekvienas dalyvis galėtų atskleisti savo stipriąsias puses.

Šaltiniai: naudokite įvairius išteklius besimokantiems, pradedant nuo svarbiausių esminių tekstų ir video, baigiant sudėtingesniais tekstais su gilesnėmis idėjomis. Vaizdo įrašų ir interaktyvių žaidimų naudojimas internete gali padėti atliepti besimokančiųjų poreikius.

Tempas: besimokantiesiems leidžiama tobulėti savo tempu - tie, kurie greitai dirba su medžiaga, gali studijuoti papildomą medžiagą, o kiti gali dirbti su pagrindinėmis užduotimis.

Rezultatas: besimokantieji nesiekia vieno „teisingo“ atsakymo, bet pasiekia individualizuotą rezultatą, atsižvelgiant į jų sugebėjimų lygį. Mokymosi pradžioje nustatykite aiškias gaires, ko tikimasi iš besimokančiojo.

Dialogas ir palaikymas: akcentuojamas dėstytojo vaidmuo, kuris skatinamas pateikti reikiamus atsakymus ir paskatinti besimokantįjį. Tai galima daryti internetu per forumus ir dirbant klasėje.

Vertinimas: turėtų būti tęstinis, kad besimokantysis galėtų pats įsivertinti tai, ko reikia.

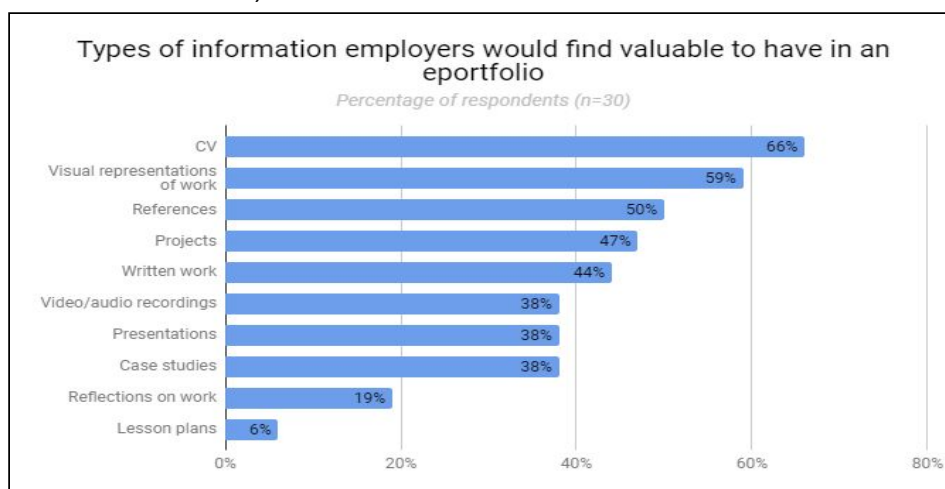
Įvertinimo būdai gali apimti:

- Diskusijas;
- Atvejų studijas;
- Padalomą medžiagą;
- Dienoraščio rašymą;
- Puzles;
- Praktines užduotis;
- Viktorinas;
- Stebėjimą;
- Klausimynus;
- Prezentacijas.

E-aplankas / skaitmeninis aplankas

Besimokantieji gali naudoti savo skaitmeninį kompetencijų aplanką kaip priemonę būsimiems darbdaviams pristatyti savo pasiekimus ir įrodyti kompetencijas. Skaitmeninio aplanko susikūrimas taip pat gali palengvinti mokymąsi ir mokymosi savianalizę. Airijoje skaitmeniniam aplankui susikurti naudojamas „Pebblepad“. Kiti naudojo „Wordpress“ ar „Weebly“. Studentai buvo skatinami naudotis jiems patraukliomis platformomis. Daugiau informacijos apie aktyvų aplanko kūrimą ir naudojimą rasite čia:

<http://eportfoliohub.ie/wp-content/uploads/2016/09/Survey-Employer-Report.pdf> (Accessed 15 December 2018).

Pav 3: Skaitmeninio aplanko naudojimas įdarbinimui: kas svarbu darbdaviui

Kiekvienas modulis suteikia galimybę savirefleksijai modulio pradžioje ir taip pat pabaigoje. Siūloma, kad ši veikla pagrįstų besimokančiojo pasiekimus, kuriuos būtų galima įtraukti į jo skaitmeninį pasiekimų aplanką. Įrodymai gali būti rašytiniai, žodiniai, grafiniai, prezentaciniai, garso, vaizdo ar skaitmeniniai arba bet koks jų derinys.

Besimokantieji taip pat gali naudotis nemokamomis internetinėmis priemonėmis, tokiomis kaip „Europass CV“ kūrimas – individualiam gyvenimo aprašymui sukurti ir tai galima įtraukti į jo asmeninį skaitmeninį aplanką. (žr. 3 pav.).

Šis įrodymų rinkinys skirtas besimokančiajam ir yra sukuriamas atskirai nuo modulio mokymosi rezultatų vertinimo iliustravimo.

Modulio struktūra ir orientacinė trukmė (10 hrs)

Pagrindinė medžiaga:

- 1 val. Įsivertinimo pratimai (esamas temos supratimas)
- 1 val. Rašytinis straipsnis: modulio santrauka, kaip naudotis modulio turiniu ir papildomos nuorodos
- 1 val. Powerpoint
- 5 val. Savarankiškas mokymasis / isivertinimai
  - Susijusios publikacijos
  - Video / Tedtalk
  - Veiklos

Papildoma medžiaga:

Tekstai - akademiniai straipsniai, publicistiniai straipsniai. Nuorodos į atitinkamą infografiką, statistiką, vaizdo įrašus. Atvejų analizė.

- 2 val. Reflektyvioji veikla. Besimokantysis įkelia į „Moodle“ / „Skaitmeninį aplanką“

Įsivertinimo pratimai / reflektvyi veikla

Šie du klausimų rinkiniai – prieš ir po modulio studijų- turėtų papildyti vienas kitą ir leisti besimokančiajam įvertinti savo žinias studijuojama tema studijų pradžioje, o paskui patikrinti žinių lygį po studijų. Refleksinė veikla turėtų įvertinti paties besimokančiojo suvokimą apie tai, ko jis išmoko, ir leisti jam sukurti aprašą, vaizdo įrašą ar užpildytą šabloną, kurį būtų galima įkelti į Skaitmeninį aplanką.

Tekstinė medžiaga

Kiekvienai temai yra pateiktas 500–700 žodžių tekstinė medžiaga, kurioje pateikiami svarbiausi studijuojamos temos faktai. Pvz., temoje „Iniciatyva ir verslumas“ dalyviams gali

būti pateikiama akademinės literatūros apie verslininko elgesį, požymius ir pan. Taip pat pateikiama nuorodų į papildomus šaltinius, suteikiančius galimybes studijuoti giliau.

PowerPoint pristatymai

Kiekvienas teminis modulis yra padalintas į dalis, kuriose yra „PowerPoint pristatymai“ (20 min.) Pristatymas, apimantis kiekvienos temos svarbiausius dalykus, suteikiantis dalyviams pagrindines žinias ir pateikiant nuorodas į medžiagą tolesniam skaitymui.

Savarankiškas mokymasis

Įvairių veiklų / pratimų, skirtų besimokančiajam pritaikyti žinias, įgytas naudojant „Powerpoint“, rinkinys. Šiose veiklose gali būti naudojami internetiniai įrankiai, kaip intelekto tipo įsivertinimo klausimynas, arba vaizdo įrašai iš „Youtube“ / „Tedx“ / „Tedx Talks“. Tekstai gali būti pateikiami straipsnių ar tinklaraščių forma. Priklausomai nuo besimokančiojo raštingumo lygio, gali būti tikslinga teikti pirmenybę vaizdinei medžiagai, pavyzdžiui, video, infografikai ir iliustruotam turiniui. Ši veikla gali būti tiesiog studijos arba būti naudojama kaip vertinimo forma, reikalaujant, pvz., kad besimokantysis analizuotų turinį ir pateiktų platformoje savo apmąstymus kaip tinklaraštį, vaizdo įrašą, užrašą ar pratimą.

Strategijos ir veiklos

Veikla galėtų būti struktūruojama naudojant nemokamus internetinius įrankius ir programinę įrangą, tokią kaip:

- www.kubbu.com
- Padlet.com
- Quizlet.com
- Kahoot.com
- Edpuzzle.com
- Book Creator

Strategijos ir veikla gali apimti:

● Darbą porose, identifikuojant panašumus ir skirtumus;	● Point of view (justifying a point of view or opinion)
● “Tiesa / Netiesa” klausimus	● Writing a newspaper article
● Smegenų šturmo atsakymus	● Debates
● Mokymąsi atrandant	● Peer learning
● Podcast	● Problem solving

<ul style="list-style-type: none"> • Ataskaitos	<ul style="list-style-type: none"> • Research
<ul style="list-style-type: none"> • Apklauso	<ul style="list-style-type: none"> • Blogging

Siūloma modulių struktūra

Skaitmeninė kompetencija	Iniciatyva ir verslumas	Socialinė ir pilietinė kompetencija	Kultūrinis sąmoningumas
IKT pagrindai ir privatumas internete	Asmeninių tikslų nustatymas ir siekimas	Efektyvus bendravimas	Supratimo apie kultūrinius skirtumus stiprinimas
Informacijos iš interneto vertinimas	Galimybių atpažinimas ir realizavimas	Profesionali išvaizda ir elgesys	Pagarba ir kultūrinei įvairovei darbo vietoje
Internetinė tapatybė ir tinklaveika	Darbas komandoje	Atsiliepimai, kritika ir konfliktų valdymas	Įvairovės potencialo inovacijoms pripažinimas

„Flipped Classroom“ (apverstas mokymasis) metodas galėtų būti naudojamas suburti besimokančius į grupes, kad kartu būtų išsamiau išstudijuotos platformoje pateikiamos pagrindinės sąvokos ir kompetencijų sampratos. Jun Scottas Chen Hsieh savo straipsnyje „Wen-Chi & Marek“ (2016: 1 psl.) teigia, kad „įprasto mokymo metu studentai klasėje įgyja naujų žinių, pavyzdžiui, per paskaitą, ir išbando jas namuose atlikdami namų darbus. „Flipped Classroom“ metodu mokydamiesi besimokantieji įgyja žinių namuose, pavyzdžiui, žiūrėdami mokytojo sukurtus vaizdo įrašus, ir praktikuoja įgūdžius klasėje, kur mokytojas gali lengvai stebėti ir taisyti besimokantįjį. Tai sukuria „dinamišką ir interaktyvią mokymosi aplinką, kurioje pedagogas vadovauja studentams, kai jie taiko išmokus dalykus ir kūrybiškai įsitraukia į studijuojamus dalykus“. (Flipped Learning Network, 2014:1).

Besimokančiųjų bendruomenė

Shea, Li ir Pickett (2006) teigia, kad „geros mokymosi aplinkos yra orientuotos į besimokantįjį, į žinias, į vertinimą ir į bendruomenę“ (p. 176). Biasutti (2011), atlikdamas mokymosi bendradarbiaujant e-mokymosi modulyje tyrimą, nustatė, kad „komandinio darbo įgūdžių ugdymas, požiūris į bendradarbiavimą, pažinimo procesų plėtojimas, pavyzdžiui, analizuojant ir integruojant skirtingus požiūrius, suprantant savo ir kitų žmonių ribas, atsakomybės jausmo ir pagarbos aplinkiniams ugdymas“ buvo reikšmingi bendradarbiavimo proceso dalykai, padėję kurti kurti bendruomenės jausmą ir pridėtinę mokymosi naudą (p. 1874). (p. 1874).

Andrewsas (2002) nustatė, kad „internetinės bendruomenės dizainas ir strategijos, naudojamos pritraukti žmones į tą bendruomenę, gali labai skirtis atsižvelgiant į amžiaus ypatybes, taip pat požiūrį, įsitikinimus ir elgesį internete“ (p. 65). Kitaip tariant, dalyvavimo skatinimo strategijose turi būti atsižvelgiama į įvairius kintamuosius, įskaitant amžių, požiūrį į internetą ir interneto naudojimą - turi būti siekiama tikslinei grupei patrauklios ir įtraukiančios aplinkos. Ritter ir kt. (2010) sutinka, kad mokymosi erdvėje visi mokiniai turi būti „sujungti, dalyvaudami klasėje, kurioje studentai yra vertinami ir gerbiami, ir kur kuriama pasitikėjimo bei priėmimo atmosfera“ (p. 98).

Santykių užmezgimas internetinėje mokymosi bendruomenėje įgalina plėtoti palaikomąjį besimokančiųjų tinklą, sujungia socialinius ir akademinis studentų vaidmenis ir palengvina bendradarbiavimą bei interaktyvų mokymąsi (Motteram ir Forrester, 2005, p. 291). Nors šios programos moduliai ir vienetai gali būti pasirenkami ir papildomi besimokančiųjų nuožiūra ir pasirinkimu, ketinama, kad internetinę praktikos bendruomenę skatins ir palaikys dėstytojai ir patys besimokantieji.

Modulio tikslai ir rezultatai

Pradinė veikla:

Besimokantysis, su ar be dėstytojo/suaugusiųjų švietėjo pagalbos, turėtų užpildyti bendrųjų gebėjimų vertinimo įrankį. Skirkite bent 2 valandas besimokantiesiems atlikti gebėjimų įsivertinimą SSA įrankiu.

Besimokantysis turėtų būti skatinamas baigęs kursą dar kartą atlikti bendrųjų gebėjimų įsivertinimą SSA įrankiu. Ši veikla turėtų padėti besimokančiajam įvertinti, ar pasikeitė jo žinios, gebėjimai ir požiūris mokymosi dėka. Svarbu šį pokytį fiksuoti.

Modulis: SKAITMENINĖ KOMPETENCIJA

Modulio tikslas (apima 3 dalis)

Šio modulio tikslas yra ugdyti besimokančiųjų gebėjimą efektyviai dirbti internete. Pasaulinėje rinkoje daugėja įdarbinimo ir darbo galimybių reklamos įvairiose svetainėse. Trys modulio dalys yra skirtos parodyti besimokančiajam, kaip prisistatyti internete kaip potencialiam darbuotojui, kaip veikia įdarbinimo sistema ir kaip pristatyti darbdaviams savo profesinę patirtį. Modulis siekia patobulinti besimokančiojo skaitmeninį raštingumą, taip pat supažindinti jį su asmeninės informacijos ir tapatybės internete privatumo ir saugumo svarba.

1 dalis	IKT pagrindai ir privatumas internete
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas yra suteikti besimokantiems pagrindinius gebėjimus, reikalingus naudoti internetą darbo tikslams, įskaitant: darbo paieškas internete, CV kūrimą ir redagavimą, įdarbinimo svetainių naudojimą, informacijos apie užimtumą, pavyzdžiui, įstatymų, paiešką. Šis skyrius taip pat suteikia besimokantiesiems žinių, reikalingų norint internete saugoti informaciją.
Mokymosi rezultatai	Sėkmingai baigęs studijuoti šią modulio dalį, besimokantysis galės: <ul style="list-style-type: none"> ● Sukurti, modifikuoti ir paskelbti profesinį CV ● Ieškoti darbo internete ● Naudotis įdarbinimo svetainėmis ● Ieškoti atitinkamos užimtumo informacijos ● Supras internetinio privatumo svarbą.
Orientacinis turinys	<p>CV kūrimas, redagavimas, leidyba Norėdami sukurti ir redaguoti profesinį CV, besimokantieji naudosis tekstų apdorojimo programine įranga. Jie išmoks paskelbti savo CV keliais formatais. Be to, besimokantieji išmoks sukurti profesionalų motyvacinį laišką.</p> <p>Darbo paieška internete Besimokantieji išmoks naudoti internetą ieškant tinkamų darbo vietų.</p>

	<p>Paieška užimtumo svetainėse Besimokantieji išmoks naudoti specialias įdarbinimo svetaines ieškant darbo. Jie išmoks ieškoti darbo skelbimų, patikslins paiešką ir pateiks savo gyvenimo aprašymą - CV.</p> <p>Informacija apie užimtumą Besimokantieji internete ieškos informacijos, susijusios su užimtumu, pavyzdžiui: užimtumo įstatymai, informacija apie būsimus darbdavius ir informacija apie būsimas darbo vietas.</p> <p>Privatumas internete Besimokantieji išmoks saugoti savo duomenis internete.</p>
Vertinimo metodai	<ul style="list-style-type: none"> ● Besimokančiųjų bus paprašyta sukurti ir paskelbti profesinį CV ir motyvacinį laišką. ● Besimokančiųjų bus paprašyta surasti atitinkamą darbo skelbimą ir rasti internete tinkamos informacijos apie darbdavį ir darbo pobūdį.

2 dalis	Informacijos iš interneto vertinimas (ir atsirinkimas)
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas yra suteikti besimokantiems įgūdžių, reikalingų vertinti internete rastas informacijos kokybę. Besimokantieji įgis supratimą apie šaltinių patikimumo svarbą bei įvertins informacijos svarbą jų pačių užimtumo poreikiams.
Mokymosi rezultatai	<p>Sėkmingai baigęs šį modulį, besimokantysis galės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rasti informaciją internete ● Įvertinti informacijos tinkamumą ● Įvertinti informacijos patikimumą ● Įvertinti informacijos naudingumą.
Orientacinis turinys	<p>Informacijos paieška internete Besimokantieji ieškos jų įsidarbinimui tinkamos informacijos internete. Jie domėsis tokiomis paslaugomis kaip „Google“, „YouTube“ ir socialinė žiniasklaida.</p> <p>Informacijos vertinimas ir vertinimas Besimokantieji kritiškai domėsis internete randama informacija, vertindami šią informaciją pagal jos patikimumą, tinkamumą ir naudingumą įsidarbinant.</p>
Vertinimo metodai	<ul style="list-style-type: none"> ● Besimokančiųjų bus prašoma internete ieškoti informacijos, susijusios su jų ieškomu darbu. ● Besimokantieji vertins rastą informaciją, jos vertę pagal konkrečius kriterijus.

3 dalis	Internetinė tapatybė ir tinklaveika
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas - suteikti besimokantiems įgūdžių, reikalingų internetiniam profesiniam identitetui kurti ir palaikyti, įskaitant galimybę susirasti ir susisiekti su bendraminčiais ir būsimais darbdaviais.
Mokymosi rezultatai	Sėkmingai baigęs šią modulio dalį, besimokantieji galės: <ul style="list-style-type: none"> • Nustatyti profesinės tapatybės internete pranašumus • Sukurti profesionalų internetinį profilį naudodamiesi „LinkedIn“ • Surasti ir bendrauti su bendraminčiais • Rasti „interesų srities“ grupes ir susisiekti su jomis • Surasti ir susisiekti su potencialiais darbdaviais.
Orientacinis turinys	<p>Internetinių tapatybių pranašumai Besimokantieji bus supažindinti su internetinių tapatybių samprata ir profesinės tapatybės kūrimo bei palaikymo internete nauda</p> <p>Profesionalaus internetinio profilio kūrimas Besimokantieji įvaldys internetinę platformą „LinkedIn“, kad sukurtų ir palaikytų profesionalią internetinę tapatybę. Jie lavins supratimą apie svarbius skirtumus tarp šio ir kitų internetinių tapatybių, tokių kaip „Facebook“.</p> <p>Tinklas internete Besimokantieji bus supažindinti su internetinių profesionalių tinklų koncepcija. Jie suras ir palaikys ryšį su kitais profesionaliais internete ir prisijungs prie interesų grupių, kad neatsiliktumėte nuo pokyčių savo srityje.</p>
Vertinimo metodai	<ul style="list-style-type: none"> • Besimokančiųjų bus paprašyta sukurti profesionalią internetinę tapatybę naudojant „LinkedIn“ • Besimokantieji taip pat turės užmegzti ryšius su bendraminčiais ir prisijungti prie specialių interesų grupių „LinkedIn“ platformoje.

Skaitiniai:

Lankshear, C., Knobel, M. (2008) Digital Literacies: Concepts, Policies and Practices (New Literacies and Digital Epistemologies). New York: Peter Lang Publishing.

White, J. (2015). Digital Literacy Skills for FE Teachers. London: Learning Matters.

TEMA/MODULIS: INICIATYVA IR VERSLUMAS

Modulio tikslas (apima 3 dalis)

Šio modulio tikslas yra ugdyti besimokančiųjų iniciatyvumą ir verslumą. Medžiaga skirta parodyti besimokančiajam, kaip nustatyti asmeninius veiklos tikslus ir juos suskirstyti į prioritetus. Jie išmoks nustatyti ir pasirinkti tikslus, siekiant darbo, mokymosi ar tolesnio išsilavinimo, suplanuos, kaip tuos tikslus pasiekti, parengs planą ir priemonių rinkinį, tikslų įgyvendinimui užtikrinti. Jie taip pat išmoks atpažinti įsidarbinimo ir tobulėjimo galimybes darbo vietoje bei suplanuoti, kaip pasinaudoti tomis galimybėmis. Paskutinė dalis parodys besimokančiajam, koks vertingas ir efektyvus yra komandinis darbas.

1 dalis	Asmeninių tikslų nustatymas ir siekimas
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas yra suteikti besimokantiems pagrindinius įgūdžius, reikalingus nustatyti ir nustatyti asmeninius tikslus, susijusius su jų profesiniu gyvenimu. Besimokantieji bus supažindinti su daugybe strategijų ir priemonių, padedančių jiems sekti savo mokymosi progresą nustatant ir įgyvendinant asmeninius tikslus.
Mokymosi rezultatai	Sėkmingai baigęs šį modulį, besimokantysis galės: <ul style="list-style-type: none"> ● nustatykite asmeninius tikslus ● Nustatykite asmeninius tikslus ● Įsigykite asmeninius tikslus ● Suprasti asmeninio valdymo metodus ● Suplanuokite siekti asmeninių tikslų.
Orientacinis turinys	<p>Asmeninių tikslų nustatymas ir nustatymas Besimokantieji naudos įvairius metodus, kad nustatytų ir nustatytų asmeninius tikslus, susijusius su jų profesiniu tobulėjimu. Bus naudojamos strategijos, leidžiančios besimokantiems suskirstyti tikslus ir suskaidyti didesnius tikslus į mažesnius pasiekiamus žingsnius.</p> <p>Įsigykite asmeninius tikslus Besimokantieji bus supažindinti su iniciatyvos ir savarankiško darbo sąvokomis. Jie pradės vertinti asmeninius tikslus kaip svarbią savo vystymosi dalį, kurią jie gali kontroliuoti.</p> <p>Asmeniniai valdymo būdai Siekdami padėti pasiekti tikslus, besimokantieji bus supažindinti su daugybe asmeninio valdymo metodų, tokių kaip laiko valdymas.</p> <p>Planuok siekti asmeninių tikslų Besimokantieji kurs tikslų nustatymo ir valdymo metodus, kad sudarytų planą, kaip pasiekti asmeninius tikslus.</p>

Vertinimo metodai	<ul style="list-style-type: none"> • Besimokantieji įvardins asmeninius tikslus, susijusius su jų profesiniu tobulėjimu. • Besimokantieji parengs šių tikslų įgyvendinimo planą, nurodydami tvarkaraštį ir svarbiausius etapus.
--------------------------	---

2 dalis	Galimybių atpažinimas ir realizavimas
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas yra supažindinti besimokančius su galimybių atpažinimo ir realizavimo koncepcija. Besimokantieji naudosis daugybe priemonių ir strategijų, kurios jiems padės nustatyti darbo vietoje egzistuojančias galimybes ir kaip šias galimybes realizuoti.
Mokymosi rezultatai	<p>Sėkmingai baigęs šią modulio dalį, besimokantysis galės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išsiaiškinti įsidarbinimo galimybes • nustatyti galimybes, susijusias su jų pačių įgūdžiais ir sugebėjimais • nustatyti reikalingus išteklius • Planuoti realias galimybes.
Orientacinis turinys	<p>Galimybių nustatymas Naudodamiesi galimybių atpažinimo metodika, besimokantieji nustatys galimybes, susijusias su jų pačių unikaliu gebėjimų rinkiniu.</p> <p>Šaltinių nustatymas Besimokantieji analizuos galimybes ir nustatys išteklius, reikalingus jų galimybės realizuoti. Tai gali būti laikas, finansai, žmonės, vietos ir daiktai.</p> <p>Realias galimybių planavimas Besimokantieji bus supažindinti su galimybių planavimo priemonėmis, kurios leis jiems sukurti strategiją, kaip įgyvendinti ankstesniuose žingsniuose nustatytas galimybes.</p>
Vertinimo metodai	<ul style="list-style-type: none"> • Besimokančiųjų bus paprašyta nustatyti įdarbinimo galimybes, susijusias su jų pačių gebėjimais. • Jie nustatys reikalingus išteklius ir parengs šių galimybių įgyvendinimo planą.

3 dalis	Darbas komandoje
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas yra supažindinti besimokančius su komandinio darbo privalumais ir iššūkiais. Besimokantiejiems bus suteiktos žinios, kaip išnaudoti šiuos pranašumus ir spręsti su komandiniu darbu susijusius iššūkius.
Mokymosi rezultatai	<p>Sėkmingai baigęs šią modulio dalį, besimokantysis galės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išsiaiškinti komandos formavimo ir veikimo etapus

	<ul style="list-style-type: none"> • Nustatyti efektyvaus komandinio darbo pagrindines taisykles • Suprasti komandinio darbo pranašumus ir iššūkius • Pozityviai spręsti komandos konfliktus.
<p>Orientacinis turinys</p>	<p>Komandos formavimo etapai Besimokantieji bus supažindinami su komandos formavimo samprata, etapais, būtiniais efektyviam komandos darbui.</p> <p>Pagrindinių taisyklių nustatymas Besimokantieji bus supažindinti su komandų „pagrindinių taisyklių“ idėja. Jie aptars, kaip svarbu aiškiai apibrėžti taisykles, kad komandos galėtų efektyviai bendrauti ir bendradarbiauti.</p> <p>Komandinio darbo pranašumai ir iššūkiai Besimokantieji domėsis svarbia informacija apie įvairius komandinio darbo pranašumus, įskaitant: padidėjusius darbo rezultatus, asmeninę ir profesinę paramą bei sinergiją. Jie taip pat apmąstys iššūkius, susijusius su komandiniu darbu, tokius kaip: konfliktas, santykių ir atsakomybių derinimas bei skirtingi tikslai.</p> <p>Konfliktas Besimokantieji įgis supratimą apie bendrus komandų konfliktų šaltinius ir bus supažindinti su strategijomis, kaip jas spręsti teigiamai ir profesionaliai.</p>
<p>Vertinimo metodai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Besimokančiųjų bus paprašyta pristatyti grupės projektą pasirinkta tema. • Projektas apims darbo komandoje pranašumus ir iššūkius.

Skaitiniai:

Bradley, F & Kennelly, J 2008, *Capitalising on Culture, Competing on Difference: innovation, learning and sense of place in a globalising Ireland*, Blackhall Publishing Dublin

Kirby, D 2003, *Entrepreneurship*, McGraw Hill Berkshire

Rae, D 2007, *Entrepreneurship: from opportunity to action*, Palgrave Macmillan Hampshire

Sandler, R 2010, *Social entrepreneurship in education: private ventures for the public good*, Rowman & Littlefield Education Lanham

TEMA/MODULIS: SOCIALINĖ IR PILIETINĖ KOMPETENCIJA

Modulio tikslas (apima 3 dalis)

Šio modulio tikslas yra suteikti besimokantiesiems įgūdžių, reikalingų veiksmingai dalyvauti socialiniame ir darbiname gyvenime su kolegomis darbuotojais, darbdaviais, įmonėmis, organizacijomis ir vyriausybinėmis bei nevyriausybinėmis organizacijomis.

Besimokantiesiems bus parodyta, kaip įvertinti savo bendravimo stilių ir kaip jie gali save pristatyti kaip potencialius profesionalius darbuotojus darbdaviams. Modulis atskleis, kaip darbuotojai elgiasi ir dirba su kitais įvairiose darbo vietose ir ko iš darbuotojų tikimasi – kaip kalbėti, rengtis ir prisistatyti. Bus tiriama ir aptariama grįžtamojo ryšio ir kritikos svarba darbdaviams ir darbuotojams, atskleidžiama, ko tikimasi iš darbuotojo profesinėje darbo vietoje ir kaip šios procedūros bei politika padeda visiems darbuotojams pagarbiai ir abipusiai naudingai dirbti.

1 dalis	Efektyvus bendravimas
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas yra suteikti besimokantiesiems galimybę įvertinti savo bendravimo stilius, konstruktyviai bendrauti skirtingose vietose ir reikšti bei suprasti skirtingus požiūrius.
Mokymosi rezultatai	Sėkmingai baigęs šią modulio dalį, besimokantysis galės: <ul style="list-style-type: none"> • Įvertinti savo bendravimo stilių • Efektyviai bendrauti įvairiose situacijose • Aiškiai išreikškite savo požiūrį • Skatinti pagarbą ir toleranciją kitiems • Suvokti skirtingus ir prieštarigus požiūrius.
Orientacinis turinys	<p>Efektyvus bendravimas darbo vietoje Besimokantysis išmoks apie penkis bendravimo stilius ir įvertins savo požiūrį, kad pagerintų bendravimą darbo vietoje.</p> <p>Aktyvus klausymasis Besimokantiesiems bus parodyta aktyvaus klausymo nauda ir iššūkiai. Besimokantieji parodys gebėjimą aktyviai klausytis ir pritaikyti aktyvaus klausymo metodus įvairiems darbo scenarijams.</p> <p>Pristatymo įgūdžiai Besimokantieji ištirs įvairius pristatymo būdus, įskaitant programinės įrangos naudojimą pateikimui. Bus aptariama žinių identifikavimo, aiškaus pateikimo ir neutralios kalbos svarba.</p> <p>Empatija Besimokantieji pasitelks atvejo analizę ir istorijas, norėdami išsiaiškinti savo jausmus, suprasti ir užjausti kitų patirtis bei situacijas. Bus dedamos visos pastangos, kad būtų sukurta patikima ir saugi aplinka kiekvienam individualiai ir bendradarbiaujant.</p>

	<p>Pagarba Besimokantieji išsiaiškins, kaip pagarba darbo vietoje demonstruojama mandagumo, manierų ir gerumo dėka. Pagarba bendraujant su bendradarbiais ir darbdaviais bus paaiškinta ir susijusi su realaus pasaulio situacijomis.</p>
<p>Vertinimo metodai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Besimokančiųjų bus paprašyta pateikti įsivertinimo lapą, kuriame būtų aprašytas jų pačių bendravimo stilius. ● Besimokančiųjų bus paprašyta suburti komandą ir pateikti trumpą „PowerPoint“ pristatymą arba vaizdo įrašą apie bendravimą darbo vietoje, remiantis modulyje pateikta informacija. ● Komandiniai vaidmenys bus pasirenkami pasitelkiant Belbino vaidmens teoriją. ● Besimokantieji parengs pavyzdinį atvejo tyrimą, parodantį, kokia svarbi yra pagarba darbo vietoje, ir pateikiantis pagarbą darbuotojo „avatarą“ ar įvaizdį.

<p>2 dalis</p>	<p>Profesionali išvaizda ir elgesys</p>
<p>Santrauka / Tikslas</p>	<p>Šios dalies tikslas - ugdyti besimokančiųjų supratimą ir žinias apie tai, kaip atrodo profesinis elgesys darbo vietoje ir kaip asmens elgesys yra susijęs su jo įsidarbinimo galimybėmis ir galimybėmis dalyvauti darbo rinkoje.</p>
<p>Mokymosi rezultatai</p>	<p>Sėkmingai baigęs šią modulio dalį, besimokantysis galės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Suprasti asmeninio ir profesinio elgesio skirtumus ● Užmegzti tinkamus tarpasmeninius santykius ● Dirbti su asmenimis ir grupėmis ● Pripažinti lyčių lygybę ir įvairovę ● Vesti grupės diskusijas, kad būtų pasiektas sutarimas
<p>Orientacinis turinys</p>	<p>Aprangos kodai Besimokantiems bus parodyta aprangos kodų įvairovė, tinkanti įvairioms darbo vietoms. Besimokančiųjų bus paprašyta atskirti aprangos kodus ir aptarti tam tikrų uniformų ar aprangų tikslingumą.</p> <p>Stereotipai Besimokantieji aptars, kokie yra stereotipai ir kaip tai veikia visuomenės požiūrį ir elgesį. Atvejų analizė ir vaizdai bus naudojami stebėjimams ir pastaboms skatinti. Grupės darbas ir diskusijos bus naudojamos nagrinėjant visuomenės normas ir mitus.</p> <p>Demokratija ir demografija Besimokantieji nagrinės globalizaciją ir kaip tai daro įtaką ekonomikai, visuomenei, žmonių judėjimui ir darbo jėgai.</p>

	<p>Darbovietės įstatymai ir politika Besimokantieji ištirs lygybės darbe istoriją. Jie sužinos apie organizacijas ir judėjimus, kurie įtvirtino teisingumą ir pagarbą darbo vietoje, pvz., profesinių sąjungų judėjimą. Jie taip pat bus supažindinti su įdarbinimo, paaukštinimo, darbo užmokesčio ir diskriminacijos įstatymais.</p> <p>Nesutarimų lygiai ir sutarimo kūrimo strategijos Besimokantieji bus supažindinti su susitikimų valdymo strategijomis, pripažįstant alternatyvias nuomones ir susitarimo šaltinius. Besimokantieji išnagrinės sutarimo strategijas per vaidmenų žaidimus ir atvejo analizę.</p>
<p>Vertinimo metodai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Besimokantysis pateiks savo supratimą apie profesinį elgesio kodeksą, susijusį su profesionalu ar verslo sektoriumi. • Besimokantysis parengs asmeninį elgesio kodeksą savo šeimai ir draugams. • Besimokantysis sukurs teorijos ir vaizdų lentelę, parodančią profesinį elgesį, kuriam teikiama pirmenybė darbo rinkoje. • Besimokantis grupės narys surašys susitikimo, kuriame bus nagrinėjama sudėtinga tema, protokolą. • Besimokantysis sukurs darbuotojų chartiją didelėje mažmeninės prekybos organizacijoje.

<p>3 dalis</p>	<p>Atsiliepiamai, kritika ir konfliktų valdymas</p>
<p>Santrauka / Tikslas</p>	<p>Šios dalies tikslas - padėti besimokančiajam užmegzti grįžtamąjį ryšį darbo vietoje ir kaip atskirti grįžtamąjį ryšį nuo kritikos. Besimokančiajam bus parodyta, kaip aiškiai ir konstruktyviai prašyti ir gauti grįžtamąjį ryšį. Besimokantysis ištirs, kuo skiriasi kritika nuo konstruktyvios kritikos ir kaip kritiką paversti teigiamais veiksmais. Modulis taip pat išryškins veiksmus, kurie gali sukelti konfliktą, ir analizuos, kaip galima valdyti konfliktą, jei tai įvyksta.</p>
<p>Mokymosi rezultatai</p>	<p>Sėkmingai baigę šią modulio dalį, besimokantieji galės:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Ieškoti ir gauti atsiliepiamų •Atskirkite grįžtamąjį ryšį ir kritiką •Priimti konstruktyvią kritiką •Suprasti konfliktų darbo vietoje priežastis •Nustatyti konfliktų sprendimo būdus
<p>Orientacinis turinys</p>	<p>Grįžtamojo ryšio svarba Besimokantieji analizuos grįžtamojo ryšio pranašumus ir kaip jį galima panaudoti siekiant pagerinti darbo rezultatus ir darbo santykius. Besimokantieji aptars įvairius grįžtamojo ryšio tipus ir tai, kaip paprašyti konkrečių atsiliepiamų iš kolegų ir vadovų. Besimokantieji</p>

	<p>nagrinės grįžtamojo ryšio naudojimą atvejų tyrimuose įvairiuose sektoriuose, įskaitant verslą, vyriausybę ir viešąjį sektorių.</p> <p>Atsakymas į kritiką Šioje temoje bus išsiaiškintos situacijos, susijusios su darbuotojais ir asmeniškai, kai asmuo valdo kritiką. Besimokantieji analizuos tokių metodų, kaip minties suvokimas, racionalus mąstymas ir pozityvus mąstymas, naudojimą reaguojant į iššūkių kupiną kritiką. Besimokantieji bus skatinami analizuoti jų savivertę ir atsispirti bet kokiai galimai žalai.</p> <p>Konfliktų valdymas ir sprendimas Besimokantysis tiria konfliktų scenarijus naudodamas vaizdo ir teksto pavyzdžius, kuriuose pateikiami darbuotojų, komandos ir (arba) organizaciniai konfliktai. Besimokantieji parengs strategijų rinkinį, kad būtų išvengta konfliktų ir suvaldyti konfliktai, jei jie kiltų.</p>
<p>Vertinimo metodai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Besimokantysis bus skatinamas vesti reflektyvų žurnalą, naudojant refleksinę sistemą, gautą iš Driscoll ar Schon. ● Besimokantysis sukurs asmeninio grįžtamojo ryšio valdymo metodą, remdamasis esama teorija. ● Besimokantysis įvertins įvairių konfliktų sprendimo strategijų tinkamumą ir veiksmingumą konkrečiais atvejais. ● Besimokantysis dokumentuos konfliktų sprendimo darbo vietoje protokolą.

Skaitiniai:

Mezirow, J. 1991, *Transformative Dimensions of Adult Learning*, Jossey-Bass San Francisco

Boud D. and Garrick J. 1999, *Understanding Learning at Work*, Routledge London

TEMA/MODULIS: KULTŪRINIS SĄMONINGUMAS

Modulio tikslas (apima 3 dalis)

Šio modulio tikslas yra ugdyti besimokančiojo sugebėjimą efektyviai dirbti kultūriškai įvairiapusėje aplinkoje. Besikeičianti demografija visoje Europoje ir pasaulyje atveria šalis, rinkas ir darbo vietas pokyčiams. Šio modulio dalių tikslas - ugdyti besimokančiojo supratimą apie kultūrinės įvairovės naudą jų visuomenėje ir darbo vietose. Įtraukimas yra sąvoka, kuri naudinga visiems, norint suprasti ir pritaikyti skirtumus tarp žmonių, kurie yra mūsų bendruomenių ir darbo vietų nariai. Šie skirtumai gali apimti lytį, rasę, tautybę, religiją, socialinę klasę, amžių, seksualinę orientaciją ir negalią. Bus tiriama pagarba kaip pagrindinis įtraukimo ir kultūrinio sąmoningumo aspektas, taip pat neigiamas diskriminacijos poveikis. Galiausiai bus pristatytos potencialios naujovės, atsirandančios dėl įvairovės, ir besimokantieji ištirs, kaip jie galėtų išmokyti būti inovatyvūs ir sukurti naujas galimybes bei naudą sau ir kitiems.

1 dalis	Supratimo apie kultūrinius skirtumus stiprinimas
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas - didinti supratimą apie kultūrų įvairovę. Ja siekiama pripažinti naudą, kurią gali suteikti Europos šalių ir bendruomenių gyventojų demografiniai pokyčiai. Todėl modulis suteikia besimokantiesiems žinių, reikalingų atpažinti kultūrinės įvairovės naudą asmeniniame ir profesiniame gyvenime.
Mokymosi rezultatai	Sėkmingai baigęs šį modulį, besimokantysis galės: <ul style="list-style-type: none"> • Paaiškinti kultūrų įvairovės sampratą • Atpažinti stereotipus ir išankstines nuostatas kaip šališkumą • Parodyti kultūrų įvairovę savo kontekste • Pripažinti kultūrinės įvairovės naudą jų pačių gyvenime.
Orientacinis turinys	<p>Įvadas į kultūrų įvairovę ir jos naudą Besimokantieji bus supažindinti su kultūrinės įvairovės samprata ir išmoks pripažinti kalbą, religiją, etninę priklausomybę, seksualinę orientaciją, lytį, socialinę klasę ir amžių kaip kultūrinės įvairovės aspektus. Besimokantieji bus supažindinti su lygybės, teisingumo ir įvairovės pranašumais.</p> <p>Įvadas apie išankstines nuostatas ir stereotipus kaip šališkumą Besimokantieji išmoks, kaip kiekvienas asmuo turi unikalų suvokimą, kuris remiasi nuorodomis ar šališkumu, kad įprasmintų mūsų patirtį ir aplinką. Šis modulis parodys, kaip šališkumas gali atsirasti individualiu, instituciniu ir kultūriniu lygmenimis.</p> <p>Veikla: įvairovės ratas (Brooks-Harris, 1993: žr. įvairumo pratybų dokumentą) Šių pratybų tikslas - pažvelgti į būdus, kuriais žmonės jaučiasi įtraukti</p>

	ir atstumti, remdamiesi įvairiomis tapatybėmis, ir imituoti įtraukties ir atskirties patirtį.
Vertinimo metodai	<ul style="list-style-type: none"> • Besimokančiųjų bus paprašyta parašyti trumpą pasakojimą / dienoraščio įrašą: Prisiminti įsimintiniausią laiką, kurį gali prisiminti stebėdami, kad kažkas diskriminuoja kitą dėl etninės priklausomybės, socialinės klasės, lyties, religijos ir pan. • Galvodami apie tai, jie turės pabandyti atsiminti, kaip jautėsi, kai tai vyko, kur buvo, kas buvo su jais, koks metų laikas buvo ir kitas detales, padedančias jiems tai atsiminti. • Atsakys į klausimus - kokios buvo diskriminacinio įvykio aplinkybės? Ar jautėte bet kokį spaudimą (pvz., bendraamžių, kultūrinį) diskriminuoti šį asmenį? Ar šioje situacijoje jūs ką nors galėjote padaryti kitaip?

2 dalis	Pagarba ir kultūrinei įvairovei darbo vietoje
Santrauka / Tikslas	Šios dalies tikslas - suteikti besimokantiesiems įgūdžių vertinti įvairovę darbo vietoje. Besimokantieji įgis įgūdžių prisidėti kuriant atmosferą darbo vietoje, kurioje gerbiami skirtingi požiūriai ir idėjos.
Mokymosi rezultatai	<p>Sėkmingai baigęs šią modulio dalį, besimokantysis galės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pripažinti, kad darbo vietos įvairovė yra svarbi • Atpažinti įvairovės pranašumus ir iššūkius darbo vietoje • Nustatyti individualius veiksmus, reikalingus, kad būtų išvengta diskriminacijos darbe.
Orientacinis turinys	<p>Įvadas į įvairovę darbo vietoje</p> <p>Įvairovės nauda ir iššūkiai darbo vietoje</p> <p>Grupės diskusija: Kaip galiu imtis veiksmų prieš diskriminaciją darbo vietoje?</p>
Vertinimo metodai	<p>Mąstykite, pasidalykite arba užpildykite kaip atpasakojantį atsakymą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokį išskirtinį asmeninį ar kultūrinį bruožą jūs turite, kuris gali būti naudingas darbo komandai? • Kaip jūs elgtumėtės su žmogumi, kurį, pastebėjote, diskriminuoja darbo vietoje?ž

3 dalis	Įvairovės potencialo inovacijoms pripažinimas
----------------	--

Santrauka / Tikslas	<p>Besimokantieji bus supažindinti su inovacijų samprata. Dalies tikslas - suteikti galimybę besimokantiesiems suvokti įvairovės (kultūros ir įgūdžių) potencialą inovacijose visais savo gyvenimo aspektais, pvz. asmeninis gyvenimo būdas, darbo vieta, visuomenė ir vietos bendruomenės.</p>
Mokymosi rezultatai	<p>Sėkmingai baigęs šią modulio dalį, besimokantysis galės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atskirti įgimtą ir įgytą išskirtinumą ● Pripažinti naujoves pagrindine XXI amžiaus varomąja jėga ● Įvardyti įvairovę kaip naujovių šaltinį ● Atpažinti skirtybių potencialą naujovių diegimui darbo vietoje.
Orientacinis turinys	<p>Įvadas į inovacijas Besimokantieji bus supažindinami su inovacijų bendruomenėmis – tendencija darbovietėse puoselėti bendradarbiavimo aplinką, siekiant pažangių rezultatų.</p> <p>Individualių inovacijų susiejimas su inovacijomis darbo vietoje Besimokantieji sužinos, kad įvairovė gali būti prigimtinė (kultūrinė) ir ji gali būti įgyjama (įgūdžiai ir kompetencijos).</p> <p>Įvairovės nauda naujovėms Besimokantieji bus supažindinti su didėjančiu komandinio darbo poreikiu ir darbdavių noru visapusiškai panaudoti savo darbuotojų gebėjimų įvairovę.</p>
Vertinimo metodai	<ul style="list-style-type: none"> ● Išsiaiškinkite savo gebėjimų ir kompetencijų įvairovę, kuri gali būti naudinga būsimiems darbdaviams. ● Sukurkite savo CV pavyzdžius ir prisistatymą darbo pokalbio metu.

Skaitiniai:

M.J. Bennett (1998). *Basic Concepts of Intercultural Communication*, Intercultural press Vermont, Maine

G. Hofstede (1991). *Cultures and organisations. Software of the Mind.*, :McGraw Hill London and New York

Y.Y. Kim (2001). *Becoming Intercultural: an integrative theory of communication and cross-cultural adaptation*, 1st Ed., Sage Thousand Oaks:CA

M. Pickering (2001). *Stereotyping*. Palgrave Basingstoke

Literatūra:

- Bruner, J. S. (1961). The act of discovery. *Harvard Educational Review*, 31, 21-32.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Prentice-Hall, Inc.
- Jun Scott Chen Hsieh, Wen-Chi Vivian Wu & Michael W. Marek (2016): Using the flipped classroom to enhance EFL learning, Computer Assisted Language Learning
- Gravells, A. (2017). *Principles & Practices of Teaching & Training*. London: Learning Matters.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development* (Vol. 1). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- McSweeney, K. 2012. Assessment for Learning: from Theory to Practice Final Report. Available from:
http://www.teachingcouncil.ie/en/_fileupload/Research/Bursary-Summaries/WEB-Final-Teaching-Council-Report-2012-Kathryn-Mc-Sweeney.pdf Accessed on 2 April 2018.
- Sadler, R. 1989. Formative assessment and the design of instructional systems. *Instructional Science*, 18, 11-44
- Stiggins, R., Arter, J., Chappuis, J., & Chappuis, S. 2007. *Classroom Assessment for Student Learning: Doing it Right – Using it Well*. New Jersey: Pearson Education Inc.
- Stobart, G. 2008. *Testing Times: The Uses and Abuses of Assessment*. London: Routledge.
- Gardner H. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books; 1983.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

